

Intolerance of Uncertainty: What is the Role of Egocentrism and Emotional Intelligence?

Fatma ALTUN KOBUL¹ Öykü ÖZYAZICI KUZUR² Mustafa ÖZGÖL³
Sibel EYÜBOĞLU YILMAZ⁴ Betül Banu ÖZAYDIN⁵ Yılmaz ÇOĞALAN⁶

To cite this article:

Altun-Kobul, F., Özyazıcı-Kuzur, Ö., Özgöl, M., Eyüboğlu-Yılmaz, S., Özaydın, B. B. ve Çoğalan, Y. (2022). Belirsizliğe tahammülsüzlüğün açıklanmasında benmerkezcilik ve duygusal zekânın rolü nedir? *e- Kafkas Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 9, 699-711. doi: 10.30900/kafkasegt.963549

Research article

Received: 06.07.2021

Accepted: 08.08.2022

Abstract

Uncertainty is an important situation frequently encountered in today's rapidly changing world. It is crucial for individuals to examine the variables that may be related to the emotion, thought and behavioral dimensions of uncertainty in order to be able to respond uncertain situations in a healthy way. In this regard, this study probes into the concepts of egocentric thinking and emotional intelligence, which are important variables in both making sense of the environment and reacting. The present study aims to determine the role of egocentrism and emotional intelligence in the intolerance of uncertainty. This research was carried out using the correlational method. 360 (Female= 225, 62.5%, Male= 135, 37.5%) adults were recruited for the study. The average age of the participants is 23.66 (SD= 8.02). Personal Information Form, Intolerance of Uncertainty Scale, Egocentrism Scale and Trait Emotional Intelligence Questionnaire–Short Form were used for data collection. Pearson Product Moment Correlation Coefficient and Multiple Linear Regression techniques were utilized in the analysis of the data. The results of the study revealed that egocentrism and emotional intelligence variables predicted 33% of the participants' intolerance of uncertainty. Emotional intelligence and egocentrism variables were both found to contribute to the model as significant predictors of intolerance to uncertainty. Put differently, while the statistical effect of egocentrism on intolerance to uncertainty is positive, the effect of emotional intelligence is negative. Findings also indicate that intolerance to uncertainty increases as egocentrism increases, and intolerance to uncertainty decreases as emotional intelligence increases. In conclusion, the evidence from this study suggests that individuals with high emotional intelligence and who do not think egocentrically are more successful in tolerating uncertainty.

Keywords: Intolerance of uncertainty, egocentrism, emotional intelligence

-
- ¹ Assoc. Prof., Trabzon University, Department of Psychological Counseling and Guidance, Turkey
² Corresponding Author, Psychological Counselor, oykuozyazici@gmail.com, Ministry of Education, Turkey
³ Research Assistant, Bayburt University, Department of Psychological Counseling and Guidance, Turkey
⁴ Psychological Counselor, Ministry of Education, Turkey
⁵ Psychological Counselor, Ministry of Education, Turkey
⁶ Psychological Counselor, Ministry of Education, Turkey

Belirsizliğe Tahammülsüzlüğün Açıklanmasında Benmerkezcilik ve Duygusal Zekânın Rolü Nedir?

Fatma ALTUN KOBUL¹ Öykü ÖZYAZICI KUZUR² Mustafa ÖZGÖL³
Sibel EYÜBOĞLU YILMAZ⁴ Betül Banu ÖZAYDIN⁵ Yılmaz ÇOĞALAN⁶

Atıf:

Altun-Kobul, F., Özyazıcı-Kuzur, Ö., Özgöl, M., Eyüboğlu-Yılmaz, S., Özaydın, B. B. ve Çoğalan, Y. (2022). Belirsizliğe tahammülsüzlüğün açıklanmasında benmerkezcilik ve duygusal zekânın rolü nedir? *e- Kafkas Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 9, 699-711. doi: 10.30900/kafkasegt.963549

Araştırma Makalesi

Geliş Tarihi: 06.07.2021

Kabul Tarihi: 08.08.2022

Öz

Günümüzün hızla değişen yapısında belirsizlik sıklıkla karşılaşılan önemli bir durumdur. Bireylerin belirsizliğe sağlıklı tepkilerde bulunabilmesi adına belirsizliğin duyu, düşünce ve davranışsal boyutları ile ilgili değişkenlerin incelenmesi anlamlı görülmektedir. Bu kapsamda, bireylerin hem çevreyi anlamlandırmasında hem de tepkide bulunmasında önemli değişkenler olan benmerkezcilik düşünme ve duygusal zekâ kavramları ele alınmıştır. Araştırmanın amacı yetişkinlerde belirsizliğe tahammülsüzlüğün açıklanmasında benmerkezcilik ve duygusal zekânın rolünün incelenmesidir. Bu araştırma ilişkisel yöntem kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın örneklemini 360 (Kadın= 225, %62.5, Erkek= 135, %37.5) birey oluşturmaktadır. Katılımcıların yaş ortalaması 23.66 (Ss= 8.02) dir. Araştırmada Kişisel Bilgi Formu, Belirsizliğe Tahammülsüzlük Ölçeği, Benmerkezcilik Ölçeği ve Duygusal Zekâ Özelliği Ölçeği- Kısa Formu kullanılmıştır. Veri analizinde Pearson momentler çarpımı korelasyon katsayısı ve çoklu doğrusal regresyon analizi tekniklerinden yararlanılmıştır. Araştırma sonuçları benmerkezcilik ve duygusal zekâ değişkenlerinin katılımcıların belirsizliğe tahammülsüzlük düzeylerini %33 oranında açıkladığını göstermiştir. Duygusal zekâ ve benmerkezcilik değişkenlerinin ikisinin de belirsizliğe tahammülsüzlüğü açıklamada anlamlı yordayıcılar olarak modele katkı sağladığı bulunmuştur. Bu çalışmanın bulgularına göre benmerkezciliğin belirsizliğe tahammülsüzlük üzerindeki istatistiksel etkisi pozitif yönde iken duygusal zekânın etkisi negatif yöndedir. Buna göre, benmerkezcilik arttıkça belirsizliğe tahammülsüzlüğün de arttığı, duygusal zekâ attıkça ise belirsizliğe tahammülsüzlüğün azaldığı ortaya çıkmıştır. Sonuç olarak, duygusal zekâsı yüksek olan ve benmerkezcilik düşünen bireylerin belirsizliğe tahammül etmede daha başarılı oldukları söylenebilir.

Anahtar Sözcükler: Belirsizliğe tahammülsüzlük, benmerkezcilik, duygusal zekâ

¹ Doç. Dr., Trabzon Üniversitesi, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Anabilim Dalı, Türkiye

² Sorumlu Yazar, Psikolojik Danışman, oykuozyazici@gmail.com, Milli Eğitim Bakanlığı, Türkiye

³ Araştırma Görevlisi, Bayburt Üniversitesi, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Anabilim Dalı, Türkiye

⁴ Psikolojik Danışman, Milli Eğitim Bakanlığı, Türkiye

⁵ Psikolojik Danışman, Milli Eğitim Bakanlığı, Türkiye

⁶ Psikolojik Danışman, Milli Eğitim Bakanlığı, Türkiye

Giriş

Belirsizlik, günlük yaşamın doğası gereği sıklıkla karşılaşılabilen bir durumdur. Kagan (1972), belirsizliği bilişsel yapılarda, biliş-deneyim ya da biliş-davranış arasında ortaya çıkan uyumsuzluk olarak ifade etmektedir. Belirsizliğin gündelik hayatın kaçınılmaz bir parçası olduğu kabul edildiğinde bireylerin bu yaşantıyı nasıl algıladıkları anlamlı görülmüş ve bireyler arasındaki bu farklılık, belirsizliğe tahammülsüzlük kavramı ile daha ayrıntılı bir şekilde ortaya konmuştur. Belirsizliğe tahammülsüzlük, bireyin belirsiz durumlardaki bilgiyi algılama biçimi ve bu bilgiye bilişsel, duygusal, davranışsal tepkilerle yanıt verme şekli olarak tanımlanmaktadır (Freeston ve ark., 1994). Buhr ve Dugas (2002), benzer biçimde bu kavramın bireylerin çevrelerini görmeleri için kullandıkları bir filtre olarak tanımlanabileceğini ifade etmişlerdir.

Literatürde belirsizliğe tahammülsüzlük yaygın anksiyete bozukluğunun açıklanmasında temel bir değişken olarak belirtilmekte (Dugas, Gosselin ve Ladouceur, 2001) ve endişe ile ilişkisini ele alan çok sayıda araştırma bulunmaktadır (Britton, Neale ve Davey, 2019; Buhr ve Dugas, 2006, 2012; Dugas, Laugesen ve Bukowski, 2012; Ruggiero ve ark., 2012). Aynı zamanda literatürde belirsizliğe tahammülsüzlük ile depresyon, panik ve obsesif kompulsif bozukluk gibi psikopatolojiler arasındaki ilişkilerin incelendiği çeşitli araştırmalar mevcuttur (Carleton ve ark., 2012, 2014; Gentes ve Ruscio, 2011). Türkiye’de yapılan araştırmalar ele alındığında belirsizliğe tahammülsüzlük yapısı ile mükemmeliyetçilik ve zihinsel dayanıklılık (Gümüšoğlu ve Aşçı, 2020), endişe ile ilgili olumlu ve olumsuz inançlar (Karataş ve Uzun, 2018), endişe ve bilişsel sınav kaygısı (Kilit, Dönmezler, Erensoy ve Berkol, 2020), aleksitimi (Yıldız ve Güllü, 2018), kaygı ve karar verme (Tantan Ulu ve Yaka, 2020), bilişsel esneklik (Güvenç, 2019), psikolojik iyi oluş (Geçgin ve Sahranç, 2017), mutluluk (Sarıçam, 2014) gibi çeşitli değişkenlerin ele alındığı görülmektedir. Belirtilen araştırmalar doğrultusunda son yıllarda belirsizliğe tahammülsüzlüğün psikopatolojik bozukluklar ile ilişkisinin yanı sıra mutluluk, iyi oluş, zihinsel dayanıklılık gibi pozitif kavramlar ile olan ilişkilerinin de araştırıldığı görülmektedir.

Belirsizliğe tahammülsüzlüğün bilişsel yapısı düşünüldüğünde bireylerin dünyalarını algılamalarında önemli olan benmerkezciliğin ele alınması anlamlı görülmektedir. Piaget (1995) bilişsel benmerkezciliği, kişinin kendi bakış açısı ile diğer olası bakış açıları arasındaki farklılaşma eksikliğinden kaynaklanan bir yapı ve buna ilaveten diğer insanlarla kurulan ilişkilerden önde gelen bir bireycilik olarak açıklar. Bir diğer ifade ile benmerkezcilik bireyin diğerlerinin düşüncesi ile kendi düşüncesi arasında ayırım yaparken yaşanan sınırlılık sonucu bireyin sosyal ve/veya duygusal olarak kendini merkeze alması şeklinde düşünülebilir (Mc Donald ve Stuart-Hamilton, 2003). Fishbein, Lewis ve Keiffer (1972) ise benmerkezci yaklaşımı bireyin etrafındaki olay ve olguları değerlendirme sürecinde öznel bakış açısını esas alarak içsel değerlendirmeleriyle ulaştığı sonucu gerçek olarak algılama eğilimleri şeklinde ifade etmektedir. Benmerkezci düşünme biçimi genel olarak çocukluk ve ergenlik dönemi ile anılsa da bu konuyla ilgili yapılan çalışmalar benmerkezci düşünmenin geç ergenlikte de ortaya çıkabildiğini göstermekte ve hayat boyu görülen önemli yaşam değişikliklerinde bireyin davranışları üzerinde güçlü bir etkisi olabileceğini ifade etmektedir (Schwartz, Maynard ve Uzelac, 2008). Elkind (1967) benmerkezci düşünmenin bilişsel yapı ile kişilik dinamikleri arasında köprü oluşturabileceğini vurgulamıştır. Benmerkezcilik kavramı bilgi işleme süreçleriyle ele alındığında benmerkezciliğin belirsiz durumların olumsuz yönde değerlendirilmesinde önemli bir role sahip olabileceği düşünülmektedir.

Belirsizliğe tahammülsüzlüğün bilişsel, duygusal ve davranışsal düzeydeki karşılıkları ele alındığında her üç düzeyde de etkili olabileceği düşünülen diğer bir değişken ise duygusal zekâdır. Mayer (2004) duygusal zekâyı bireyin kendisinin ve başkalarının duygularını doğru bir şekilde algılama, duygularının anlamlarını anlama, düşüncüyü kolaylaştırmak için duygularını kullanma ve duygularını yönetme yeteneklerini içeren bir kavram olarak tanımlamaktadır. Benzer bir ifade ile duygusal zekâ, duyguların sözlü ve sözsüz olarak değerlendirilip ifade edilmesini, kişinin kendisinin ve diğer kişilerin duygularını düzenlemesini ve sahip olduğu duygusal içeriği problem çözmede kullanmasını kapsamaktadır (Mayer ve Salovey, 1993). Duygusal zekâyı tek boyutlu bir yapı olarak düşünmek bazen araştırmalarda yararlı olsa da yapılan çalışmaların çoğu duygusal zekânın dört alt boyuta ayrılabilmesini öne sürmektedir. Bu boyutlardan ilki olan duygusal algılama ve ifade, duygu sisteminden sözlü ve sözlü olmayan bilgileri tanımayı ve algılamayı içerir. İkinci boyut, düşüncenin

duygusal kolaylaştırılması (bazen duygusal zekânın kullanılması olarak da adlandırılır), yaratıcılık ve problem çözme gibi bilişsel süreçlerin bir parçası olarak duyguları kullanmayı ifade eder. Üçüncü boyut, duygusal anlayış, duygunun bilişsel olarak işlenmesini yani kişinin duygularına veya başkalarının duygularına dayanmak için getirilen iç görü ve bilgiyi içerir. Dördüncü boyut olan duygusal yönetim ise kişinin kendisinin ve diğer insanların duygularını düzenlenmesiyle ilgilidir (Salovey, Mayer, Caruso ve Yoo, 2009). Duygusal zekâsı yüksek olan bireyler, kendi duygularının ve başkalarının duygularının daha fazla farkındadırlar. İçsel deneyimin olumlu ve olumsuz yönlerine daha açıktırlar ve onları daha iyi adlandırabilirler (Mayer ve Salovey, 1993). Duygusal zekâsı daha yüksek olan bireylerin olumlu ruh hallerine yönelik durumsal tehditlere daha iyi direnç göstermesi beklenir. Ayrıca duygusal zekâsı daha yüksek olan bireyler, olumsuz uyaranlara maruz kaldıktan sonra daha hızlı iyileşmektedirler (Schutte, Malouff, Simunek, Hollander ve McKenley, 2002). Belirsizliğe tahammülsüzlüğü yüksek olan bireylerin belirsiz durumlarda işlev görmekte zorluk yaşadıkları (Buhr ve Dugas, 2006) göz önünde bulundurulduğunda duygusal zekâ kişinin duyguları algılamasında ve bağlama uygun bilgiyi kullanmasında önemli bir değişken olarak karşımıza çıkabilmektedir.

Sonuç olarak, bireylerin karşılaştıkları olayları algılama ve tepkide bulunmalarında önemli bir işleve sahip olan belirsizliğe tahammülsüzlüğün gerek insanlarla gerekse yaşamla sağlıklı ilişkiler geliştirme noktasında oldukça anlamlı bir yer edindiği görülmektedir. Literatürdeki çalışmalarda belirsizliğe tahammülsüzlüğü yüksek olan bireylerin içinde bulunulan durumu tehdit edici veya tehlikeli olarak algılama yönündeki eğilimlerinin bilişsel bir yanlılığa dikkat çektiği ifade edilerek bu yapı sıklıkla bilişsel süreçler ile açıklanmaya çalışılmıştır (Craske ve ark., 2009; Spielberger, 1972). Ancak belirsizliğe tahammülsüzlüğün bilişsel yapısı kadar duygusal ve davranışsal karşılıklarının anlaşılmasında ilgili olabilecek benmerkezcilik ve duygusal zekâ değişkenlerinin bir arada ele alınmadığı gözlenmektedir. Bu bağlamda mevcut araştırmanın amacı belirsizliğe tahammülsüzlüğün açıklanmasında benmerkezcilik ve duygusal zekânın rolünün incelenmesidir. Çalışmadan elde edilecek bulguların belirsizliğe tahammülsüzlük ile ilgili literatüre katkı sağlayarak kişilerin dünyayı anlamlandırması ve davranışta bulunmasında benmerkezcü düşünme ve duygusal zekânın önemini ortaya koyacağı düşünülmektedir.

Yöntem

Çalışma Modeli

Bu araştırma nicel araştırma yaklaşımlarından ilişkisel yöntem kullanılarak gerçekleştirilmiştir. İlişkisel yöntem oluşabilecek sonuçları tahmin etme ve değişkenler arasındaki ilişkiyi açıklama fırsatı sunar (Gürbüz ve Şahin, 2018). İlişkisel araştırmayı kullanan araştırmacılar, istatistiksel testler ile iki ya da daha fazla değişken arasındaki ilişkinin düzeyini değişkenlere müdahale etmeden belirlemeye çalışır (Fraenkel, Wallen ve Hyun, 2012).

Çalışma Grubu

Çalışma grubu uygun örnekleme yöntemi kullanılarak belirlenmiştir. Kolayda örnekleme (convenience sampling) olarak da bilinen uygun örnekleme olasılıklı (rastgele) olmayan örnekleme yöntemleri içerisinde değerlendirilmektedir (Gürbüz ve Şahin, 2018). Genellikle rastgele örneklem seçiminin zor olduğu durumlarda (Fraenkel ve ark., 2012), araştırmacıların kolay ulaşım sağlayabilecekleri veya gönüllü bireyleri örnekleme dahil etmeyi planladıklarında başvurdukları bir yöntemdir (Johnson ve Christensen, 2014). En ucuz yoldan ve hızlı veri toplamaya imkân tanıdığı için son dönemde çalışmalarda sıkça başvurulan bir örnekleme yöntemidir (Karagöz, 2017, s. 66). Bu çalışmanın verileri COVID-19 pandemisinin ortaya çıktığı ve dışarıya çıkma yasaklarının olduğu dönemlerde toplandığı için uygun örnekleme yönteminin daha kullanışlı olacağı düşünülmüştür. Çalışma grubu 225'i (%62.5) kadın, 135'i (%37.5) erkek toplam 360 bireyden oluşmaktadır. Yaşları 17 ile 57 (Ort=23.66, SS=8.016) arasında değişen katılımcıların 141'i (%39.2) ailesinin gelir seviyesinin ortalamanın altında olduğunu belirtmiştir.

Yeni yaklaşımlarda yapılacak analizlere ilişkin en az kaç örnekleme ulaşılması gereklidir sorusuna yanıt vermek için güç analizinden yararlanılması önerilmektedir (Faul, Erdfelder, Lang ve Buchner, 2007). Bu bağlamda çalışmanın örnekleminin yeterliğinin ortaya konması adına G*Power 3.1.9.4 sürümü ile güç analizi gerçekleştirilmiştir. Korelasyon ve regresyon analizleri için orta düzeyde etki büyüklüğü (korelasyon=0.30 ve regresyon= 0.15), 0.05 anlamlılık düzeyi ve %95 güç

oranı ile yapılan analiz ile çalışma grubunun sırasıyla en az 111 ve 107 olması gerektiği tespit edilmiştir. Bu sonuçlar doğrultusunda mevcut çalışmanın örneklem grubunun ilgili analizler için yeterli olduğu düşünülmektedir.

Veri Toplama Araçları

Kişisel Bilgi Formu: Araştırmacılar tarafından çalışmaya katılan bireylerin demografik özelliklerinin belirlenmesi amacıyla geliştirilmiştir. Formda katılımcıların cinsiyet, yaş ve ailelerinin gelir seviyesine ilişkin sorular bulunmaktadır.

Belirsizliğe Tahammülsüzlük Ölçeği: Sarı ve Dağ (2009) tarafından Türk kültürüne uyarlanan ölçek, toplam 26 maddeden oluşmaktadır. Geçerlik analizi sonucunda toplam varyansın %48.9'unu açıklayan ölçeğin, dört faktörlü bir yapı gösterdiği belirtilmiştir. Güvenirlik analizleri sonucunda ölçeğin tamamı için iç tutarlık katsayısının .79 olduğu aktarılmıştır. Mevcut çalışmada yapılan analiz sonucunda ise bu değer .93 olarak hesaplanmıştır.

Benmerkezcilik Ölçeği: Türkçeye uyarlaması Aşkun ve Çetin (2017) tarafından yapılan ölçek, 3 alt boyut (eşsizlik, benlik odağı ve hayali seyirci davranışı) ve 10 maddeden oluşmaktadır. Güvenirlik analizi için iç tutarlık katsayısına bakılmış olup ölçeğin tamamı için iki farklı örneklem grubu üzerinde .78 ve .73 olarak bulunduğu aktarılmıştır. Mevcut çalışmada ise .69 olarak hesaplanmıştır.

Duygusal Zekâ Özelliği Ölçeği-Kısa Formu: Petrides ve Furnham (2000, 2001) tarafından geliştirilen ölçeğin Türk kültürüne uyarlaması Deniz, Özer ve Işık (2013) tarafından yapılmıştır. Dört alt boyutlu (iyi oluş, öz kontrol, duygusallık, sosyallik) yapıya sahip olan ölçek toplam 20 maddeden oluşmaktadır. Güvenirlik analizleri sonucunda ölçeğin tamamı için .81 olduğu aktarılan iç tutarlık katsayısı mevcut çalışmada .76 olarak hesaplanmıştır.

Verilerin Toplanması

Araştırmanın gerçekleştirilmesi için öncelikle ölçek kullanımlarına ilişkin gerekli izinler alınmıştır. Sonrasında Trabzon üniversitesinin ilgili biriminden 11.09.2020 tarihinde Etik Kurul Onayı alınarak araştırma gerçekleştirilmiştir. Pandemi sürecine yönelik alınan tedbirler nedeniyle veriler elektronik ortamda toplanmıştır. Katılımcılar uygulama öncesinde araştırmanın amacı, gönüllülük ve gizlilik hakkında bilgilendirilmiştir. Uygulamalar yaklaşık olarak 15 dakika sürmüştür.

Verilerin Analizi

Verilerin analizinde SPSS 23.0 paket programı kullanılmıştır. Araştırma grubuna ve araştırmanın diğer değişkenlerine ait bilgilere tanımlayıcı istatistik teknikleri kullanılarak ulaşılmıştır. Analizlerde hangi istatistiksel tekniklerden yararlanılacağına karar vermek için verilerin normal dağılıp dağılmadığına bakılmıştır. Yapılan analizler sonucunda basıklık ve çarpıklık katsayılarının +1.50 ile -1.50 arasında yer aldığı dolayısıyla verilerin parametrik işlemler için uygun olduğu görülmüştür (Seçer, 2015; Tabachnick ve Fidell, 2013).

Tablo 1.

Değişkenlere İlişkin Basıklık ve Çarpıklık Değerleri

Değişken	n	\bar{X}	SS	Basıklık	Çarpıklık
Belirsizliğe Tahammülsüzlük	360	74.19	19.25	-.14	.03
Duygusal Zekâ	360	89.73	15.41	.22	.41
Benmerkezcilik	360	32.25	5.57	.65	.04

Bulgular

Duygusal zekâ ile benmerkezciliğin yetişkinlerde belirsizliğe tahammülsüzlüğü açıklama düzeylerini ortaya koyabilmek için çoklu doğrusal regresyon analizinden yararlanılmıştır. Regresyon analizinden önce çoklu bağlantı problemi olup olmadığını ortaya koymak için değişkenler arasındaki

ilişkilere Pearson korelasyon katsayısı ile bakılmıştır. Korelasyona ilişkin sonuçlar Tablo 2’de sunulmuştur.

Tablo 2.
Değişkenler Arasındaki İlişkiler

	Belirsizliğe Tahammülsüzlük	Duygusal Zekâ	Benmerkezcilik
Belirsizliğe Tahammülsüzlük	1		
Duygusal Zekâ	-.26**	1	
Benmerkezcilik	.43**	.26**	1

* $p < .05$. ** $p < .01$.

Çoklu bağlantı sorunu (multicollinearity), bağımsız değişkenler arasındaki ilişkinin yüksek ($r = .90$ ve üzeri) olması durumunda ortaya çıkmaktadır (Pallant, 2016). Tablo 2 incelendiğinde en yüksek ilişkinin, .43 ($p < .001$) değeri ile belirsizliğe tahammülsüzlük ve benmerkezcilik değişkenleri arasında olduğu görülmektedir. Bu durum modelde çoklu bağlantıya ilişkin bir problem olmadığını ortaya koymaktadır. Bununla beraber Durbin Watson testi kullanılarak çoklu doğrusal regresyon analizinde oto korelasyon durumu incelenmiştir. Kalaycı (2010) test sonucunun 1.5-2.5 aralığında olması gerektiğini belirtmektedir. Mevcut çalışmada elde edilen sonucun (1.981) beklenen değer aralığında yer aldığı tespit edilmiştir. Çoklu doğrusal regresyon analizinin model özeti Tablo 3’te sunulmuştur.

Tablo 3.
Çoklu Doğrusal Regresyon Model Özeti

Model	R	R ²	ΔR ²	TSH	Değişim İstatistikleri			
					ΔF	df1	df2	p
1	.58	.33	.33	15.78	88.75	2	357	.000

TSH= Tahmini Standart Hata

Tablo 3 incelendiğinde Enter yönteminden yararlanılarak yapılan analiz sonucunda kurulan modelin anlamlı olduğu görülmektedir ($F_{(2,357)} = 88.75$, $p < .001$). Yordayıcı değişken olarak seçilen duygusal zekâ ve benmerkezcilik düzeylerinin, ölçüt değişkeni olan belirsizliğe tahammülsüzlük ile ilgili açıkladığı varyans %33 ($R^2 = .33$), kurulan modelin bağımlı değişkene ilişkin açıkladığı varyans da %33’tür ($\Delta R^2 = .33$). Bağımlı değişkeni açıklayan katsayılar Tablo 4’te sunulmuştur.

Tablo 4.
Belirsizliğe Tahammülsüzlüğün Yordanmasına İlişkin Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi

Değişken	B	SH	β	t	p	%95 GA
Sabit	58.84	6.15		9.57	.000	[46.75, 70.94]
Duygusal Zekâ	-.49	.06	-.39	-8.81	.000	[-.60, -.38]
Benmerkezcilik	1.85	.16	.53	11.93	.000	[1.54, 2.15]

SH= Standart Hata. GA=Güven Aralığı

Tablo 4 incelendiğinde modele dahil edilen duygusal zekâ ($\beta = -.39$, $p < .001$) ve benmerkezcilik ($\beta = .53$, $p < .001$) değişkenlerinin ikisinin de belirsizliğe tahammülsüzlüğü açıklamada anlamlı yordayıcılar olduğu görülmektedir.

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Araştırmanın amacını belirsizliğe tahammülsüzlüğün açıklanmasında benmerkezcilik ve duygusal zekânın yordayıcı rolünün incelenmesi oluşturmaktadır. Bu amaç doğrultusunda ilk olarak benmerkezciliğin belirsizliğe tahammülsüzlüğü olumlu yönde anlamlı bir şekilde yordadığı ortaya konulmuştur. Buna göre benmerkezci düşünen katılımcıların belirsizliğe tahammülsüzlük düzeylerinin daha yüksek olacağı söylenebilir. Literatürde belirsizliğe tahammülsüzlük ve benmerkezcilik yapılarının belirli bir yanlılık içerdiği açıklanmaktadır (Buhr ve Dugas, 2002; Royzman, Cassidy ve

Baron, 2003). Benmerkezci yaklaşım, insanların kendilerini sosyal yargılarda referans noktası olarak kullanma eğilimlerinin yanı sıra, kendileriyle ilgili bilgilerin belirginliğine de dayanır (Royzman ve ark., 2003; Fenigstein ve Abrams, 1993). Bu durum bireylerin kendisiyle ilgili bilgileri hatırlamasını diğer bilgilerin hatırlanmasından daha öncelikli kılar. Buhr ve Dugas (2002) ise aşırı derecede endişelenme eğilimi olan bireylerin herhangi bir belirsizlik durumunu benliği için tehdit edici bulduklarını ve belirsizlik hakkındaki inançların kendini referans alan düşüncelerden oluştuğunu ifade etmiştir. Alanyazında belirsizliğe tahammülsüzlük ile benmerkezçiliği doğrudan inceleyen bir çalışmaya rastlanılmamış olup iki yapı arasındaki ilişkinin sıklıkla kaygı üzerinden ele alındığı görülmektedir (Inbar ve Gilovich, 2011; Todd, Forstmann, Burgmer, Brooks ve Galinsky, 2015). Kaygı, tehdit algısıyla artan gerginlik hissi olarak tanımlanabilmektedir (Spielberger, 1972). Todd ve arkadaşları (2015) yaptıkları çalışmada kaygıya eşlik eden belirsizliği değerlendirme eğilimlerinin başkalarının zihinsel durumları hakkında akıl yürütürken kişinin kendi benmerkezci bakış açısına olan güvenini arttırdığını göstermektedir. Bir diğer çalışmada yüksek belirlilik içeren (örn. öfke) ve yüksek belirsizlik içeren (örn. kaygı) duygular incelenerek belirsizliğe eşlik eden duygular karşısında kişinin kendi yargılarına olan güveninin artabileceği bulunmuştur (Inbar ve Gilovich, 2011). Eysenck, Derakshan, Santos ve Calvo (2007) kaygının akıl yürütme işlevinde azalmaya yol açabileceğini ifade ederek kaygılı kişinin dikkat kaynaklarını tercihen iç veya dış tehditle ilgili uyarılara ayıracağını belirtmiştir. Böyle bir durumda birey kendisi için daha kesin seçeneklere yönelip riskten kaçınarak belirsizliği azaltma çabasına girebilir (Raghunathan ve Pham, 1999). Böylece araştırma sonucunda bulunan benmerkezçilik ve belirsizliğe tahammülsüzlük arasındaki pozitif yönde anlamlı ilişkinin açıklanmasında belirsiz durumlarda oluşan kaygının belli eğilimler oluşturması yoluyla benmerkezçiliği artırdığı ve bu durumun da belirsizliğe tahammülsüzlüğü pekiştirdiği söylenebilir.

Araştırmanın bir diğer yordayıcı değişkeni duygusal zekâdır. Duygusal zekânın belirsizliğe tahammülsüzlüğü negatif yönde anlamlı bir şekilde yordadığı bulunmuştur. Bu bulgu yorumlandığında duygusal zekâsı yüksek bireylerin belirsizliğe tahammülsüzlük düzeylerinin azalacağı görülmektedir. Belirsizliğe tahammülsüzlük ve duygusal zekâ değişkenlerinin ele alındığı çalışmalarda, Coşkun (2019) benzer şekilde belirsizliğe tahammülsüzlük ve duygusal zekâ arasında negatif yönde anlamlı bir ilişki elde etmiştir. Minullina ve Pyrkova (2020) duygusal zekâ özellikleri ile gelecekteki kadın ve erkek öğretmenlerin belirsizliğe tolerans göstergeleri arasında anlamlı bir ilişki tespit etmişlerdir. Krasnov ve Kornilova (2016) belirsizliğe toleransın, duygusal zekâ değişkenine (yordayıcı iç duygusal zekâ) etkisi ile askeri liderlerin etkililiğine katkıda bulunduğunu ortaya koymuşlardır. Bir başka çalışmada duygu düzenlemede zorluk yaşamamanın belirsizliğe tahammülsüzlüğü artırdığı bulunmuştur (Zarei ve Khoshouei, 2016). Vyatkin, Fomina ve Shmeleva (2020) ise yaptıkları çalışmalarında yüksek riskli rekabet ortamında insanların kararlarını başkalarının duygularını anlama çabasıyla değil, rakibin duygusal durumunu etkileme çabasıyla verme eğiliminde olduğunu ortaya koymuşlardır. Rakibinin davranışını ve algılanan düşünce ve duygularını yöneterek kararlarını açıklayan grupta, kişilerarası duygu anlayışı ve belirsizliğe tolerans daha yüksektir. Bu nedenle, duygusal zekânın bileşenlerinden olan duygusal anlayış ve yönetimin belirsizliğe karşı toleransı artırdığı ifade edilebilir. Belirsiz bir durumda insanlar yönlerini kaybeder ve kafaları karışır. Bu nedenle de orijinal planlarını azaltmak veya durdurmak için motive olurlar ve bu gibi durumlarda yeterli bilgiye ulaşana kadar hoşnutsuzluk hissederler (Tang, 2019). Duygusal zekâ kişinin düşünce ve davranışlarını yönetebilmek için duyguları yoluyla elde ettiği bilgileri kullanmasını sağlayan bir zekâ türüdür (Salovey ve Mayer, 1990). Duygusal zekâsı yüksek olan bireyler hem kendisinin hem de başkalarının duygularını daha iyi tanımlayabilir, anlayabilir ve kontrol edebilir (Mayer ve Salovey, 1993). Duygusal zekâ düzeyi düşük olan kişilerin ise olumsuz veya hoş olmayan duygularını kontrol etmeleri daha zordur. Böyle bir durumda duygusal düzenlemeleri zayıf olan insanlar, belirsizliğin adaletsiz olduğunu ve her şeyi mahvettiğine inanırlar. Dolayısıyla bu kişiler belirsiz durumlardan daha fazla etkilenirler (Tang, 2019). Bu nedenle, duygusal zekâsı daha yüksek olan bireylerin belirsiz durumlarda hissettikleri duygunun farkına varıp düşünce ve davranışlarını etkili bir şekilde yöneterek belirsizliğe tahammülsüzlük düzeylerini azaltabilmesi beklenebilir.

Bu çalışmada katılımcıların benmerkezci özellikler göstermesinin belirsizliğe tahammülsüzlüğü artırırken duygusal zekâ düzeylerinin yüksek olmasının belirsizliğe tahammülsüzlüğü azaltacağı bulunmuştur. Çalışma bulgularının klinik olmayan yetişkin örnekleminde belirsizliğe tahammülsüzlüğün incelenmesi ve belirsizliğe tahammülsüzlük kavramının bilişsel,

duygusal ve davranışsal boyutlarının anlaşılmasında benmerkezcilik ve duygusal zekâ kavramlarının öne çıkması adına literatüre katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Araştırma bulguları doğrultusunda psikolojik danışma sürecinde belirsizliğe tahammülsüzlük çalışılırken problemin değerlendirilmesi ve müdahale yönteminin belirlenmesinde bireylerin benmerkezcilik ve duygusal zekâ özellikleri zengin bir bilgi sağlayabilir. Belirsizliğe tahammülsüzlüğün karşılaşılan olay veya durumların algılanmasındaki önemi göz önünde bulundurulduğunda bu kavramın bireyin çocukluk yaşantıları ile yakından ilişkili olabileceği düşünülmektedir. Bu nedenle önleyici bir çalışma olarak ebeveynlerde belirsizliğe tahammülsüzlük düzeyleri incelenerek belirsizliğe tahammülsüzlüğün azaltılmasına yönelik psikoeğitim programlarının hazırlanması önemli görülmektedir. Ayrıca pek çok ruh sağlığı sorununda önemli bir etken olan belirsizliğe tahammülsüzlüğün azaltılmasına yönelik tüm okul kademelerinde seviyeye uygun duygusal zekâyı yükseltme ve benmerkezci düşünmeyi ise azaltma konulu etkinliklerin planlanabileceği düşünülmektedir. Mevcut araştırmanın bazı sınırlılıkları bulunmaktadır. Benmerkezcilik ve duygusal zekâ değişkenlerinin belirsizliğe tahammülsüzlüğü %33 gibi önemli bir oranda yordadığı bulunmuştur. Ancak literatürde ilgili değişkenlerin bir arada yeterli düzeyde incelenmediği görülmüştür. Bu nedenle belirsizliğe tahammülsüzlüğü benmerkezcilik ve duygusal zekâ değişkenleri ile ele alan çalışmalara devam edilmesinin önemli olacağı düşünülmektedir. Araştırmada elde edilen veriler öz bildirim dayalıdır. Gelecek çalışmalarda bireyin çevresine tepkide bulunmasını önemli oranda etkileyebilecek belirsizliğe tahammülsüzlük, benmerkezcilik ve duygusal zekâ kavramlarının daha ayrıntılı bir şekilde ortaya konulması adına nicel ve nitel veri toplama teknikleri bir arada kullanılabilir.

Lisans Bilgileri

e-Kafkas Eğitim Araştırmaları Dergisi'nde yayınlanan eserler Creative Commons Atıf-Gayri Ticari- 4.0 Uluslararası Lisansı ile lisanslanmıştır.

Copyrights

The works published in e-Kafkas Journal of Educational Research are licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial- 4.0 International License.

Etik Beyannamesi

Bu çalışmada “Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi” kapsamında belirtilen kurallara uyulduğunu ve “Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler” başlığı altında belirtilen eylemlerden hiçbirini gerçekleştirmediğimizi beyan ederiz. Aynı zamanda yazarlar arasında çıkar çatışmasının olmadığını, tüm yazarların çalışmaya katkı sağladığını ve her türlü etik ihlalinde sorumluluğun makale yazarlarına ait olduğunu bildiririz.

Etik Kurul İzin Bilgileri

Etik kurul adı: Trabzon Üniversitesi Rektörlüğü-Etik Kurul Belgesi

Etik kurul karar tarihi: 11.09.2020

Etik kurul belgesi sayı numarası: 81614018-000-E.328

Kaynakça

- Aşkun, D. ve Çetin, F. (2017). Benmerkezcilik ölçeğinin geçerlilik ve güvenilirlik çalışması. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 18(5), 485-494. doi: 10.5455/apd.229170
- Britton, G. I., Neale, S. E. ve Davey, G. C. (2019). The effect of worrying on intolerance of uncertainty and positive and negative beliefs about worry. *Journal of Behavior Therapy and Experimental Psychiatry*, 62, 65-71. <https://doi.org/10.1016/j.jbtep.2018.09.002>
- Buhr, K. ve Dugas, M. J. (2002). The intolerance of uncertainty scale: Psychometric properties of the English version. *Behaviour Research and Therapy*, 40(8), 931-945. [https://doi.org/10.1016/S0005-7967\(01\)00092-4](https://doi.org/10.1016/S0005-7967(01)00092-4)
- Buhr, K. ve Dugas, M. J. (2006). Investigating the construct validity of intolerance of uncertainty and its unique relationship with worry. *Journal of Anxiety Disorders*, 20(2), 222-236. <https://doi.org/10.1016/j.janxdis.2004.12.004>
- Buhr, K. ve Dugas, M. J. (2012). Fear of emotions, experiential avoidance, and intolerance of uncertainty in worry and generalized anxiety disorder. *International Journal of Cognitive Therapy*, 5(1), 1-17. <https://doi.org/10.1521/ijct.2012.5.1.1>
- Carleton, R. N., Duranceau, S., Freeston, M. H., Boelen, P. A., McCabe, R. E. ve Antony, M. M. (2014). "But it might be a heart attack": Intolerance of uncertainty and panic disorder symptoms. *Journal of Anxiety Disorders*, 28(5), 463-470. <https://doi.org/10.1016/j.janxdis.2014.04.006>
- Carleton, R. N., Mulvogue, M. K., Thibodeau, M. A., McCabe, R. E., Antony, M. M. ve Asmundson, G. J. G. (2012). Increasingly certain about uncertainty: Intolerance of uncertainty across anxiety and depression. *Journal of Anxiety Disorders*, 26(3), 468-479. <https://doi.org/10.1016/j.janxdis.2012.01.011>
- Coşkun, E. (2019). *Duygusal zekâ ve belirsizliğe tahammülsüzlüğün stresle başa çıkma tarzlarına etkisinin incelenmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İstanbul.
- Craske, M. G., Roy-Byrne, P. P., Stein, M. B., Sullivan, G., Sherbourne, C. ve Bystritsky, A. (2009). Treatment for anxiety disorders: Efficacy to effectiveness to implementation. *Behaviour Research and Therapy*, 47(11), 931-937. <https://doi.org/10.1016/j.brat.2009.07.012>
- Deniz, M. E., Özer, E. ve Işık, E. (2013). Duygusal Zekâ Özelliği Ölçeği-Kısa Formu: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Eğitim ve Bilim*, 38(169), 407-419.
- Dugas, M. J., Gosselin, P. ve Ladouceur, R. (2001). Intolerance of uncertainty and worry: Investigating specificity in a nonclinical sample. *Cognitive Therapy and Research*, 25(5), 551-558. <https://doi.org/10.1023/A:1005553414688>
- Dugas, M. J., Laugesen, N. ve Bukowski, W. M. (2012). Intolerance of uncertainty, fear of anxiety, and adolescent worry. *Journal of Abnormal Child Psychology*, 40(6), 863-870. doi: 10.1007/s10802-012-9611-1
- Elkind, D. (1967). Egocentrism in adolescence. *Child Development*, 38(4), 1025-1034. <https://doi.org/10.2307/1127100>
- Eysenck, M. W., Derakshan, N., Santos, R. ve Calvo, M. G. (2007). Anxiety and cognitive performance: Attentional control theory. *Emotion*, 7(2), 336-353. <https://doi.org/10.1037/1528-3542.7.2.336>
- Faul, F., Erdfelder, E., Lang, A. E. ve Buchner, A. (2007). G*Power 3: A flexible statistical power analysis program for the social, behavioral, and biomedical sciences. *Behaviour Research Methods*, 39(2), 175-191. <https://doi.org/10.3758/BF03193146>
- Fenigstein, A. ve Abrams, D. (1993). Self-attention and the egocentric assumption of shared perspectives. *Journal of Experimental Social Psychology*, 29(4), 287-303. <https://doi.org/10.1006/jesp.1993.1013>
- Fishbein, H. D., Lewis, S. ve Keiffer, K. (1972). Children's understanding of spatial relations: Coordination of perspectives. *Developmental Psychology*, 7(1), 21-33. <https://doi.org/10.1037/h0032858>
- Fraenkel, J. R., Wallen, N. E. ve Hyun, H. H. (2012). *How to design and evaluate research in education* (8th ed.). McGraw-Hill Companies.

- Freeston, M. H., Rhéaume, J., Letarte, H., Dugas, M. J. ve Ladouceur, R. (1994). Why do people worry? *Personality and Individual Differences*, 17(6), 791-802. [https://doi.org/10.1016/0191-8869\(94\)90048-5](https://doi.org/10.1016/0191-8869(94)90048-5)
- Geçgin, F. M. ve Sahraç, Ü. (2017). Belirsizliğe tahammülsüzlük ile psikolojik iyi oluş arasındaki ilişki. *Sakarya University Journal of Education*, 7(4), 739-755. doi: 10.19126/suje.383737
- Gentes, E. L. ve Ruscio, A. M. (2011). A meta-analysis of the relation of intolerance of uncertainty to symptoms of generalized anxiety disorder, major depressive disorder, and obsessive-compulsive disorder. *Clinical Psychology Review*, 31(6), 923-933. <https://doi.org/10.1016/j.cpr.2011.05.001>
- Gümüšoğlu, Ö. ve Aşçı, H. (2020). Yetişkin sporcularda belirsizliğe tahammülsüzlüğün yordanmasında mükemmeliyetçilik ve zihinsel dayanıklılığın rolü. *Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 18(1), 96-110. <https://doi.org/10.33689/spormetre.551536>
- Gürbüz, S. ve Şahin, F. (2018). *Sosyal bilimlerde araştırma yöntemleri: Felsefe, yöntem, analiz* (5. baskı). Seçkin Yayınları.
- Güvenç, F. (2019). *Üniversite öğrencilerinde bilişsel esneklik ve belirsizliğe tahammülsüzlük ile kişilik özellikleri arasındaki ilişki* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Necmettin Erbakan Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Inbar, Y. ve Gilovich, T. (2011). Angry (or disgusted), but adjusting? The effect of specific emotions on adjustment from self-generated anchors. *Social Psychological and Personality Science*, 2(6), 563-569. <https://doi.org/10.1177/1948550611401426>
- Johnson, B. ve Christensen, L. (2014). *Eğitim araştırmaları: Nicel, nitel ve karma yaklaşımlar* (4. baskı). (S. B. Demir, Çev. Ed.) Eğitim Kitap.
- Kagan, J. (1972). Motives and development. *Journal of Personality and Social Psychology*, 22 (1), 51-66. <https://doi.org/10.1037/h0032356>
- Kalaycı, Ş. (2010). *SPSS uygulamalı çok değişkenli istatistik teknikleri*. Asil.
- Karagöz, Y. (2017). *SPSS ve AMOSS uygulamalı nitel-nicel-karma bilimsel araştırma yöntemleri ve yayın etiği*. Nobel Akademik Yayıncılık.
- Karataş, Z. ve Uzun, K. (2018). Belirsizliğe tahammülsüzlüğün yordayıcısı olarak endişe ile ilgili olumlu ve olumsuz inançlar. *Kastamonu Education Journal*, 26(4), 1267-1276. <https://doi.org/10.24106/kefdergi.434169>
- Kilit, Z., Dönmezler, S., Erensoy, H. ve Berkol, T. D. (2020). Üniversite öğrencilerinde belirsizliğe tahammülsüzlük, endişe ve bilişsel sınav kaygısı ilişkisi. *Ortadoğu Tıp Dergisi*, 12(2), 262-268. <https://doi.org/10.21601/ortadogutipdergisi.741156>
- Krasnov, E. V. ve Kornilova, T. V. (2016). Emotional intelligence and tolerance for uncertainty as result predictors of military leaders professional activity. *Bulletin of St. Petersburg University. Psychology*, 16(3), 28-43. doi: 10.21638/11701/spbu16.2016.304
- Mayer, John. D., "What is Emotional Intelligence?" (2004). *UNH Personality Lab*. 8. https://scholars.unh.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1007&context=personality_lab
- Mayer, J. D. ve Salovey, P. (1993). The intelligence of emotional intelligence. *Intelligence*, 17(4), 433-442. [https://doi.org/10.1016/0160-2896\(93\)90010-3](https://doi.org/10.1016/0160-2896(93)90010-3)
- McDonald, L. ve Stuart-Hamilton, I. (2003). Egocentrism in older adults: Piaget's three mountains task revisited. *Educational Gerontology*, 29(5), 417-425. doi: 10.1080/713844355
- Minullina, A. F. ve Pyrkova, K. V. (2020). Emotional intelligence and tolerance for uncertainty in future teachers. In I. Gafurov, Kalimullin, A., Valeeva, R. and Rushby, N. (Eds.), *Developing teacher competences: Key issues and values* (pp. 33-54). Nova Science Publishers.
- Pallant, J. (2016). *SPSS kullanma kılavuzu: SPSS ile adım adım veri analizi* (S. Balcı & B. Ahi. Çev.). Anı Yayıncılık.
- Petrides, K. V. ve Furnham, A. (2000). On the dimensional structure of emotional intelligence. *Personality and Individual Differences*, 29(2), 313-320. doi: 10.1016/S0191-8869(99)00195-6
- Petrides, K. V. ve Furnham, A. (2001). Trait emotional intelligence: Psychometric investigation with reference to established trait taxonomies. *European Journal of Personality*, 15(6), 425-448. <https://doi.org/10.1002/per.416>
- Piaget, J. (1995). Commentary on Vygotsky's criticisms of language and thought of the child and judgement and reasoning in the child. *New Ideas in Psychology*, 13(3), 325-340. [https://doi.org/10.1016/0732-118X\(95\)00010-E](https://doi.org/10.1016/0732-118X(95)00010-E)

- Raghunathan, R. ve Pham, M. T. (1999). All negative moods are not equal: Motivational influences of anxiety and sadness on decision making. *Organizational Behavior and Human Decision Processes*, 79, 56–77. <https://doi.org/10.1006/obhd.1999.2838>
- Royzman, E. B., Cassidy, K. W. ve Baron, J. (2003). “I know, you know”: Epistemic egocentrism in children and adults. *Review of General Psychology*, 7(1), 38-65. <https://doi.org/10.1037/1089-2680.7.1.38>
- Ruggiero, G. M., Stapinski, L., Caselli, G., Fiore, F., Gallucci, M., Sassaroli, S. ve Rapee, R. M. (2012). Beliefs over control and meta-worry interact with the effect of intolerance of uncertainty on worry. *Personality and Individual Differences*, 53(3), 224-230. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2012.03.016>
- Salovey, P. ve Mayer, J. D. (1990). Emotional intelligence. *Intelligence*, 17(4), 433-442. <https://doi.org/10.2190/DUGG-P24E-52WK-6CDG>
- Salovey, P., Mayer, J. D., Caruso, D. ve Yoo, S. H. (2009). The positive psychology of emotional intelligence. In S. J. Lopez & C. R. Snyder (Eds.), *Oxford library of psychology. Oxford handbook of positive psychology* (p. 237–248). Oxford University Press.
- Sarı, S. ve Dağ, İ. (2009). Belirsizliğe tahammülsüzlük ölçeği, endişe ile ilgili olumlu inançlar ölçeği ve endişenin sonuçları ölçeğinin Türkçeye uyarlanması, geçerliliği ve güvenilirliği. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 10(4), 261-270.
- Sarıçam, H. (2014). Belirsizliğe tahammülsüzlüğün mutluluğa etkisi. *Sosyal Bilimler Dergisi*, 4(8), 1-12.
- Schutte, N. S., Malouff, J. M., Simunek, M., Hollander, S. ve McKenley, J. (2002). Characteristic emotional intelligence and emotional well-being. *Cognition & Emotion*, 16(6), 769-785. <https://doi.org/10.1080/02699930143000482>
- Schwartz, P., Maynard, A. ve Uzelac, S. (2008). Adolescent egocentrism: A contemporary view. *Adolescence*. 43(171), 441-448.
- Seçer, İ. (2015). *SPSS ve LISREL ile pratik veri analizi: Analiz ve raporlaştırma* (2. baskı). Anı Yayıncılık.
- Spielberger, C. D. (1972). Anxiety as an emotional state. In C. Spielberger (Ed.), *Anxiety: Current trends in theory and research* (pp. 23-49). Academic Press.
- Tabachnick, B. G. ve Fidell, L. S. (2013). *Using multivariate statistics* (6th ed.). Pearson Education.
- Tang, W. K. (2019). Resilience and self-compassion related with achievement emotions, test anxiety, intolerance of uncertainty and academic achievement. *Psychological Studies*, 64(1), 92-102. <https://doi.org/10.1007/s12646-019-00482-6>
- Tantan Ulu, Ş. ve Yaka, B. (2020). Kaygı, belirsizliğe tahammülsüzlük ve karar verme arasındaki ilişkilerin incelenmesi. *Ege Eğitim Dergisi*, 21(1), 89-100. <https://doi.org/10.12984/egeefd.661965>
- Todd, A. R., Forstmann, M., Burgmer, P., Brooks, A. W. ve Galinsky, A. D. (2015). Anxious and egocentric: How specific emotions influence perspective taking. *Journal of Experimental Psychology: General*, 144(2), 374-391.
- Vyatkin, A. V., Fomina, L. V. ve Shmeleva, Z. N. (2020). Empathy, tolerance for uncertainty and emotional intelligence among the agro-industrial complex managers to predict the decision-making efficiency in the antagonistic game. In *IOP Conference Series: Earth and Environmental Science* (Vol. 421, No. 3, p. 032037). IOP Publishing.
- Yıldız, B. ve Güllü, A. (2018). Belirsizliğe tahammülsüzlük ile aleksitimi arasındaki ilişki ve bazı sosyo-demografik değişkenlere göre incelenmesi. *Adnan Menderes Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 9(1), 113-131.
- Zarei, L. ve Khoshouei, M. S. (2016). Relationship of academic procrastination with metacognitive beliefs, emotion regulation and tolerance of ambiguity in university students. *Quarterly Journal of Research and Planning in Higher Education*, 22(3), 113-130. <http://journal.irphe.ac.ir/article-1-3065-en.html>

Extended Summary

Introduction

Uncertainty has a key role in all domains of daily life. Individual differences in the perception of uncertainty are revealed in more detail with the concept of intolerance to uncertainty. Intolerance of uncertainty is defined as the way an individual perceives information in uncertain situations and how s/he responds to this information with cognitive, emotional and behavioral reactions (Freeston et al., 1994). Considering the cognitive structure of intolerance of uncertainty, it seems meaningful to address egocentrism as personal cognitive variable. Piaget (1995) explains cognitive egocentrism as a construct caused by the lack of the ability to differentiate between one's own perspective and other possible perspectives, as well as an individualism that precedes relationships with other people. Although egocentric thinking is generally prevalent in childhood and adolescence, studies reveal that egocentric thinking can also occur in late adolescence and can have a strong impact on the behavior of the individual during the life course (Schwartz et al., 2008). Elkind (1967) emphasized that egocentric thinking can create a bridge between cognitive structure and personality dynamics. When the concept of egocentrism is taken with information processing processes, it is thought that egocentrism may have an important role in the negative evaluation of uncertain situations. Taken together the cognitive, emotional and behavioral responses of intolerance of uncertainty, another variable that is thought to be effective at all three levels is emotional intelligence. Mayer (2004) defines emotional intelligence as a concept that includes the ability of an individual to correctly perceive her/his own and others' emotions, to understand the meaning of emotions, to use emotions to facilitate thinking and to manage emotions. Individuals with higher emotional intelligence are more aware of their own emotions and those of others. They are more sensitive to the positive and negative aspects of inner experience and are better able to denominate them (Mayer & Salovey, 1993). In addition, individuals with higher emotional intelligence recover faster from negative stimuli (Schutte et al., 2002). In this context, emotional intelligence can appear as an important variable in a person's perception of emotions and use of information. In this regard, the aim of the present study is to examine the role of egocentrism and emotional intelligence in explaining intolerance of uncertainty.

Method

This research designed with a correlational method, one of the most frequently used quantitative research methods. 360 (Female= 225, 62.5%, Male= 135, 37.5%) adults were recruited for the study. The average age of the participants is 23.66 (Sd= 8.02). Personal Information Form, Intolerance of Uncertainty Scale, Egocentrism Scale and Trait Emotional Intelligence Questionnaire–Short Form were used as data collection tools. SPSS 23.0 package program was used in the analysis of the data. Information about the research group and the other variables of the research was obtained by using descriptive statistical techniques. In order to decide on the statistical test to use, normality test was computed. It was found that the kurtosis and skewness coefficients were between +1.50 and -1.50, so the data were suitable for parametric operations (Seçer, 2015; Tabachnick & Fidell, 2013). Pearson Product Moment Correlation Coefficient and Multiple Linear Regression techniques were utilized in the analysis of the data.

Findings

Multiple linear regression analysis was used to reveal the levels of emotional intelligence and egocentrism explaining intolerance of uncertainty in adults. Before the regression analysis, the relationships between the variables were examined with the Pearson correlation coefficient to reveal whether there was a multicollinearity problem. It was found that the highest correlation is between .43 ($p < .001$) value and intolerance of uncertainty and egocentrism variables. This reveals that there is no problem with multicollinearity in the model. In addition, autocorrelation status was examined in multiple linear regression analysis using Durbin Watson test. The result obtained in the current study (1.981) is within the expected value range (Kalaycı, 2010). The model established as a result of the analysis made using the Enter method was found to be significant ($F(2, 357) = 88.75, p < .001$). The variance explained by the emotional intelligence and egocentrism levels chosen as the predictor variables regarding intolerance of uncertainty, which is the criterion variable, was 33% ($R^2 = .33$), and the variance explained by the established model regarding the dependent variable was 33% ($\Delta R^2 =$

.33). Emotional intelligence ($\beta = -.39$ $p < .001$) and egocentrism ($\beta = .53$ $p < .001$) variables included in the model are both significant predictors of intolerance of uncertainty.

Discussion, Conclusion and Recommendations

In the study, it was first revealed that egocentrism positively predicted intolerance of uncertainty. Accordingly, it can be said that the egocentric thinking participants will have higher intolerance levels of uncertainty. In the literature, no study has been found that directly examines intolerance of uncertainty and egocentrism, and it is seen that the relationship between the two structures is often discussed through anxiety (Inbar & Gilovich, 2011; Todd et al., 2015). In their study, Todd et al. (2015) shows that the tendency to evaluate uncertainty accompanying anxiety increases one's confidence in own egocentric point of view. Another predictor variable of the research is emotional intelligence. It was found that emotional intelligence predicted intolerance of uncertainty in a negative way. When this finding is interpreted, it is seen that the level of intolerance of uncertainty will decrease in individuals with high emotional intelligence. There are numerous studies in the literature that investigated the relationship between intolerance of uncertainty and emotional intelligence variables (Krasnov & Kornilova, 2016; Minullina & Pyrkova, 2020; Zarei & Khoshouei, 2016). For example, Minullina and Pyrkova (2020) found a significant relationship between emotional intelligence characteristics and tolerance for uncertainty of future female and male teachers.

It is thought that the findings of the study will contribute to the literature in examining intolerance of uncertainty in a non-clinical adult sample and in understanding the cognitive, emotional and behavioral dimensions of intolerance of uncertainty. Based on the findings of this study, it can be recommended to develop and implement programs at all school levels to increasing emotional intelligence and reducing egocentric thinking. The research has current limitations. It was found that egocentrism and emotional intelligence variables predicted intolerance of uncertainty at a significant rate of 33%. However, it has been observed that the relevant variables have not been adequately examined together in the literature. For this reason, it is thought that it will be important to continue studies that investigate intolerance of uncertainty with egocentrism and emotional intelligence.